

INSTRUKCJA SYSTEMU ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ, ŚRODOWISKIEM I BHP

Zatwierdził: Wojciech Sołęga

I.TB.3_Instrukcja bezpiecznego wykonywania prac przez firmy zewnętrzne na terenie Cementowni ODRA

Data wydania:
Data aktualizacji:

28.10.2004
28.12.2018

Wydanie: 01
Wydanie: 08

I. ZABEZPIECZENIE ORGANIZACYJNE PRZED PRZYSTĄPIENIEM FIRMY ZEWNĘTRZNEJ DO PRACY.

1. Przed przystąpieniem do pracy na terenie cementowni, firma zewnętrzna – Kontrahent, celem identyfikacji osób wchodzących na teren zakładu i zapewnienia bezpieczeństwa pracy wypełnia Listę pracowników, którzy wejdą na teren cementowni z podaniem imienia, nazwiska, numeru PESEL bądź paszportu w przypadku obcokrajowców. Następnie pracownicy Kontrahenta przechodzą szkolenie informacyjne z podstawowych wymogów i zasad BHP obowiązujących na terenie cementowni oraz zagrożeń, na jakie mogą być narażeni pracownicy Kontrahenta na terenie zakładu. Szkolenie przeprowadza Specjalista ds. BHP i Ppoż. cementowni.
2. W ramach szkolenia informacyjnego, pracownicy firm zewnętrznych zostają zapoznani m. in. z wymogami i zasadami BHP obowiązującymi na terenie cementowni, z zagrożeniami dla zdrowia i życia występującymi w cementowni, w tym o zasadach postępowania w przypadku zaistnienia takich sytuacji oraz z podstawowymi zasadami ochrony środowiska. Fakt odbycia szkolenia pracownicy Kontrahenta poświadczają własnoręcznym podpisem na w/w liście.
3. Wszystkie firmy zewnętrzne świadczące usługi na terenie odkrywkowego zakładu górniczego zobowiązane są odbyć w/w szkolenie BHP przed rozpoczęciem wykonywania prac oraz przejść dodatkowe szkolenie/instruktaż udzielony przez Kierownika Ruchu Zakładu Górniczego.
4. Podstawą wystawienia przez Dział Zatrudnienia i Płac przepustki lub karty zbliżeniowej dla pracowników firm zewnętrznych, upoważniających do wejścia na teren zakładu, jest przedstawienie wypełnionej i podpisanej listy pracowników Kontrahenta, którzy odbyli wspomniane szkolenie przeprowadzone przez Specjalistę ds. BHP i Ppoż. cementowni.

ZABEZPIECZENIE ORGANIZACYJNE W TRAKCIE WYKONYWANIA PRAC.

1. Kontrahent przed rozpoczęciem robót uzgadnia z Kierownikiem KO lub właściwym Inspektorem Nadzoru zlecającym prace zlecającym prace ich zakres i sposób wykonania.
2. Kierownik KO lub właściwy Inspektor Nadzoru zlecający prace Kontrahentowi lub wyznaczony pracownik pełniący funkcje opiekuna, jest zobowiązany do:
 - Przeprowadzenia ustnego instruktażu celem zapoznania pracowników firmy z zakresem zleconej pracy, miejscem jej wykonywania (*dojście, wskazanie miejsca postoju samochodu – jeśli zajdzie taka potrzeba*), zwrócenie uwagi na uwarunkowania techniczne i organizacyjne np. usytuowanie pomieszczeń, podłączenie do mediów, pracujące obok urządzenia, kontakty z obsługą, itp., omówienie zagadnień bezpieczeństwa pracy m. in. bezpieczne sposoby wykonywania robót, zachowania się podczas sytuacji awaryjnych oraz ochrony środowiska m. in. zasady postępowania z odpadami – wyznaczenie miejsca składowania. Fakt przeprowadzenia instruktażu należy odnotować w sposób zwyczajowo przyjęty w danej KO.

- Ustalenia formy codziennych kontaktów /telefoniczny lub bezpośredni kontakt/ przed rozpoczęciem pracy w celu zgłoszenia liczby zatrudnionych w danym dniu pracowników oraz zakresu robót.
 - Kontroli przebiegu prowadzonych prac, szczególnie pod kątem przestrzegania bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, przepisów p. pożarowych oraz ochrony środowiska.
 - Niezwłocznego przekazywania dozorowi firmy zewnętrznej spostrzeżeń i uwag wynikłych z powyższych kontroli.
3. W przypadku, gdy jednocześnie w tym samym miejscu zakładu wykonują prace pracownicy zatrudnieni przez różnych Kontrahentów, ci mają obowiązek:
- Współpracować ze sobą w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy i ochrony środowiska.
 - Wyznaczyć koordynatora sprawującego nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy wszystkich pracowników (w oparciu o zasady zawarte w instrukcji [I.TB.4_Zasady działania Koordynatora](#)).
 - Informować się nawzajem o podejmowanych działaniach w zakresie zapobiegania zagrożeniom zawodowym występującym podczas wykonywanych przez nich prac.
4. Wyznaczenie koordynatora nie zwalnia poszczególnych Kontrahentów z obowiązku zapewnienia podległym pracownikom bezpiecznych i higienicznych warunków pracy.
5. Wszelkie zmiany dotyczące prowadzonych robót muszą być uzgodnione z koordynatorem.
6. Szczegółowy zakres obowiązków i uprawnień koordynatora zawarty jest w instrukcji określającej zasady działania koordynatora sprawującego nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy zatrudnionych w zakładzie firm.
7. Zlecający z ramienia cementowni prace remontowe, inwestycyjne odpowiedzialny jest za:
- Przygotowania obiektu, urządzeń do planowanych prac.
 - Ustalenia zabezpieczeń w miejscu pracy.
 - Wstrzymywania prac w przypadkach zaistnienia zagrożeń oraz informowania o sposobach postępowania w takich przypadkach.
 - Zachowania, jako poufne informacji uzyskanych w związku z realizacją kontraktu a dotyczących danych osobowych pracowników kontrahenta oraz jego podwykonawców.

KONTRAHENT ZOBOWIĄZANY JEST DO:

- Bezwzględne egzekwowanie zakazu wnoszenia i spożywania na terenie Cementowni "Odra" S.A. alkoholu i środków odurzających, jak również dopuszczania do pracy pracowników będących w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środków odurzających.
- Zatrudniania pracowników i podwykonawców, którzy posiadają odpowiednie kwalifikacje, (gdy zachodzi taki wymóg, potwierdzone stosownymi uprawnieniami) umiejętności i doświadczenie wymagane do wykonania zleconych prac oraz posiadających aktualne zaświadczenia lekarskie o braku przeciwwskazań do wykonywania tych prac.
- Wyposażenia podległych pracowników w niezbędny sprzęt ochrony osobistej: właściwego obuwia roboczego lub ochronnego, kasku, okularów ochronnych, odzieży odblaskowej.
- Opracowania instrukcji bezpiecznego wykonania planowanych robót oraz oceny ryzyka zawodowego wykonywanych prac, zapoznania z nimi zarówno własnych

pracowników jak i podwykonawców oraz pisemnego udokumentowania powyższego faktu.

- Zabezpieczenia i oznakowania terenu robót.
- Prowadzenia robót zgodnie z obowiązującymi przepisami BHP i Ppoż. oraz ochrony środowiska.
- Zapewnienia na terenie prowadzonych robót należytego ładu i porządku. Wszelkie odpady powstające w trakcie wykonywania prac należy składować w miejscu uzgodnionym z inspektorem nadzoru w sposób niestwarzający zagrożeń wypadkowych oraz niepowodujący skażenia środowiska.
- Stosowania certyfikowanego i bezpiecznego sprzętu, narzędzi oraz materiałów.
- Niezwłocznego zgłaszania Specjaliście ds. BHP i Ppoż. cementowni informacji o wypadkach przy pracy oraz o zdarzeniach potencjalnie wypadkowych, które wystąpiły podczas prac wykonywanych na terenie cementowni.
- Zgłaszania do Działu Ochrony Środowiska cementowni informacji o zdarzeniach, które spowodowały nieprzestrzeganie wymagań ochrony środowiska, m.in.: składowanie powstałych odpadów bez obowiązkowej segregacji lub w miejscach do tego nie przeznaczonych oraz:
 1. nadmierną emisję zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego /pyłów, gazów/,
 2. zanieczyszczenie podłoża substancjami niebezpiecznymi /np. olejami lub paliwami płynnymi/,
 3. przedostanie się substancji niebezpiecznych /oleje, paliwa płynne/ do studzienek kanalizacyjnych.

KONTRAHENT PONOSI PEŁNĄ ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA PRACE WYKONYWANE PRZEZ WŁASNYCH PODWYKONAWCÓW.

II. Zabezpieczenie prac szczególnie niebezpiecznych prowadzonych przez Kontrahentów na terenie Cementowni „ODRA” S.A.

A. Prace na wysokości

1. Na powierzchniach wniesionych na wysokości 1m nad poziomem podłoża, na których w związku z prowadzonymi pracami mogą przebywać pracownicy, lub służących, jako przejście, powinny być stosowane ochrony zbiorowe w postaci barier składających się z poręczy ochronnych umieszczonych na wysokości, co najmniej 1,1m i krawężników o wysokości, co najmniej 0,15 m. Pomiędzy poręczą a krawężnikiem w połowie wysokości powinna być umieszczona poprzeczka lub przestrzeń ta powinna być wypełniona w sposób uniemożliwiający wypadnięcie osób. Jeżeli ze względu na rodzaj i warunki wykonywania prac na wysokości zastosowanie balustrad oraz innych ochron zbiorowych nie jest możliwe, wykonawca powinien zastosować środki ochrony indywidualnej pracowników przed upadkiem z wysokości odpowiednie do rodzaju i warunków wykonywanych robót.
2. Podczas prac prowadzonych na rusztowaniach na wysokości powyżej 2m od otaczającego poziomu podłoża lub terenu zewnętrznego oraz na podestach ruchomych oraz wiszących należy w szczególności:
 - Zapewnić bezpieczeństwo przy komunikacji pionowej i dojścia do stanowisk pracy.
 - Zapewnić stabilność rusztowań i odpowiednią wytrzymałość na przewidywane obciążenia.
 - Przed rozpoczęciem użytkowania należy dokonać odbioru technicznego przez osobę posiadającą odpowiednie uprawnienia.
3. Przy pracach na: słupach, masztach, konstrukcjach wieżowych, kominach, konstrukcjach budowlanych bez stropów, a także przy ustawianiu lub rozbiórce rusztowań oraz przy pracach na drabinach i klamrach na wysokości powyżej 2m nad

poziomem terenu zewnętrznego lub podłoża, a także podczas wykonywania prac na galeriach, pomostach, podestach i innych podwyższeniach na wysokości ponad 2m, jeżeli rodzaj prac wymaga od pracownika wychylenia się poza balustradę lub obręb urządzenia, na którym stoi, albo przyjmowania innej wymuszonej pozycji ciała grożącej upadkiem z wysokości należy w szczególności:

- Przed rozpoczęciem prac sprawdzić stan techniczny konstrukcji lub urządzeń, na których mają być wykonywane prace, w tym ich stabilność, wytrzymałość oraz zabezpieczenie przed nieprzewidzianą zmianą położenia, a także stan techniczny stałych elementów konstrukcji lub urządzeń mających służyć do mocowania linek bezpieczeństwa.
 - Zapewnić stosowanie przez pracowników odpowiedniego do rodzaju wykonywanych prac, sprzętu chroniącego przed upadkiem z wysokości: szelki z linką bezpieczeństwa przymocowane do stałych elementów konstrukcji, szelki z pasem biodrowym do prac w podparciu – na słupach, masztach itp.
5. Montaż rusztowań i ruchomych podestów powinien być wykonywany zgodnie z dokumentacją producenta albo projektem indywidualnych *(należy w tym względzie przestrzegać wymogów zawartych w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z 06 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych, Rozdział 8 i 9)*.
6. Wzdłuż rusztowań należy wyznaczyć i wyraźnie oznakować strefę niebezpieczną.

B. Prace w zbiornikach, wnętrzach urządzeń technicznych i innych niebezpiecznych przestrzeniach zamkniętych.

1. Podjęcie pracy w zbiornikach może nastąpić jedynie na podstawie pisemnego zezwolenia wydanego bądź przez kierownika k.o. bądź przez wyznaczonego pracownika Kontrahenta *(jeżeli obiekt został formalnie przekazany)*.
2. W trakcie przebiegu prac w zbiornikach wykonawca zapewnia stały nadzór. Wyznaczona osoba powinna sprawdzić czy przygotowanie techniczne i organizacyjne zapewnia bezpieczeństwo pracownikom podczas wykonywania pracy. W razie potrzeby należy sprawdzić atmosferę wewnątrz zbiornika poprzez przeprowadzenie pomiarów zawartości tlenu, CO miernikiem wielogazowym dostępnym na centralnej sterowni.
3. Pracownikowi znajdującemu się w zbiorniku należy zapewnić możliwość udzielenia pierwszej pomocy w razie nagłej potrzeby lub wypadku.
4. Bezpośrednio przed przystąpieniem do prac w zbiornikach osoba kierująca pracownikami jest zobowiązana poinformować ich o:
 - Zakresie prac, jakie mają wykonać.
 - Rodzaju zagrożeń, jakie mogą wystąpić.
 - Niezbędnych środków ochrony zbiorowej i indywidualnej, oraz o sposobie ich stosowania.
 - Sposobie sygnalizacji między pracującymi wewnątrz zbiornika a asekurującymi ich na zewnątrz zbiornika.
 - Sposobie postępowania w razie wystąpienia zagrożenia.
5. Pracownik wchodzący do wnętrza zbiornika powinien być wyposażony w odpowiednie środki ochrony indywidualnej, a w szczególności:
 - Szelki bezpieczeństwa z linką umocowaną do odpowiednio wytrzymałego elementu konstrukcji zewnętrznej.
 - Hełm ochronny i odzież ochronną.
 - Sprzęt izolujący ochronny układu oddechowego – jeżeli zajdzie taka potrzeba.

C. Bezpieczeństwo pożarowe podczas prowadzenia prac spawalniczych oraz innych prac pożarowo niebezpiecznych.

1. Do prowadzenia prac spawalniczych mogą być dopuszczone osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje i uprawnienia w tym zakresie.
2. Jeżeli prace spawalnicze oraz inne prace z użyciem otwartego ognia prowadzone są poza stanowiskiem przeznaczonym do prowadzenia tego rodzaju prac oraz prace te nie są przewidziane instrukcją technologiczną, to prace te są określane mianem „prac pożarowo niebezpiecznych” i muszą być zachowane szczególne środki ostrożności podczas ich prowadzenia.
3. Przed rozpoczęciem prac pożarowo niebezpiecznych Kierownik KO lub właściwy Inspektor Nadzoru zlecający ich wykonanie oraz wykonawca są zobowiązani do:
 - Oceny zagrożenia pożarowego w rejonie, w którym prace te będą wykonywane.
 - Ustalenie rodzaju przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru oraz wybuchu.
 - Zapoznanie wyznaczonych osób z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz z rodzajem przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu.
 - Wskazanie osoby odpowiedzialnej za zabezpieczenia miejsca prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych i ich przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu prowadzonych prac.
4. Z pomieszczeń i obiektów, w których będą prowadzone w/w prace należy usunąć wszelkie materiały palne, zanieczyszczenia oraz inne elementy mogące spowodować zagrożenia pożarowe.
5. Palne przedmioty oraz palne elementy konstrukcji budynku i znajdujące się w nim instalacje techniczne należy zabezpieczyć w sposób uniemożliwiający ich zapalenie w wyniku przewodzenia ciepła lub odprysków spawalniczych.
6. Przed przystąpieniem do prac pożarowo niebezpiecznych należy sprawdzić, czy w sąsiednich pomieszczeniach nie znajdują się materiały palne lub przedmioty mogące ulec zapaleniu.
7. W miejscu prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych powinien znajdować się następujący sprzęt:
 - Podręczny sprzęt gaśniczy umożliwiający likwidację niewielkich źródeł pożaru – gaśnica śniegowa lub proszkowa.
 - Przygotowana do rozwinięcia linia gaśnicza z hydrantu zewnętrznego lub wewnętrznego.
 - Metalowy pojemnik z wodą na gorące odpadki (drut spawalniczy, elektrody),
 - Niepalne materiały izolacyjne i osłaniające (*koc gaśniczy, arkusze nielakierowanej blachy*).
8. Drogi i przejścia ewakuacyjne prowadzące do miejsc, w których wykonywane są prace spawalnicze muszą być drożne i umożliwiać szybką ewakuację osób w stanie zagrożenia.
9. Sprzęt do wykonywania prac pożarowo niebezpiecznych musi być sprawny technicznie.
10. Po zakończeniu prac pożarowo niebezpiecznych należy przeprowadzić wnikliwą kontrolę w rejonie ich prowadzenia oraz pomieszczeniach sąsiednich zwracając uwagę na gorące, tłące się i dymiące cząsteczki mogące spowodować zaproszenie ognia. Dozór należy prowadzić przez około pół godziny od zakończenia prac pożarowo niebezpiecznych. Następne kontrole zaleca się przeprowadzić po 1, 4, oraz po 8 godzinach po zakończeniu prac.
11. Do miejsc niebezpiecznych pod względem pożarowym oraz wybuchowym w Cementowni „ODRA” S.A. zaliczamy:
 - Instalacja młyna węgla

- Magazyn materiałów pędnych
 - Magazyn główny
 - Magazyn odpadów
 - Stolarska
 - Pomieszczenia transformatorów
12. Warunkiem przystąpienia do prac pożarowo niebezpiecznych w w/w miejscach jest sporządzenie przez zleceniodawcę protokołu z zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo lub zagrożonych wybuchem przy użyciu otwartego ognia, w którym przedstawiona jest komisyjna ocena stanu zagrożenia pożarowego i sposobu zabezpieczenia przeciwpożarowego. W/w protokół jest załącznikiem do Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego. Protokół sporządzony w dwóch egzemplarzach podpisują:
- Użytkownik obiektu lub osoba przez niego wyznaczona
 - Wykonawca zleconych prac
 - Inspektor nadzoru
 - Inspektor ochrony Ppoż.

Po wykonaniu wszystkich zaleceń z w/w protokołu Szef Utrzymania Ruchu wydaje zezwolenie na przeprowadzenie prac pożarowo niebezpiecznych. Zezwolenie jest wydawane na określone miejsce i określony czas. Dopuszcza się wydanie zezwolenia na okres dłuższy pod warunkiem, że wszystkie elementy i warunki określone w „Protokole z zabezpieczenia prac niebezpiecznych pożarowo lub zagrożonych wybuchem” nie uległy zmianie. Jeżeli zajdzie pilna potrzeba wykonania w/w prac w dni wolne, święta oraz na II i III zmianie protokół podpisuje użytkownik obiektu i wykonawca prac a zezwolenie wydaje Kierownik Zmiany lub brygadzysta.

ZAPISY JAKOŚCI

DOKUMENTY ZWIĄZANE

I.TB.3-Z1_Informator o występujących zagrożeniach i sposobach zachowania się na terenie zakładu pracowników firm świadczących usługi dla Cementowni ODRA,

I.TB.3-Z2_Regulamin ruchu pojazdów samochodowych na terenie Cementowni ODRA,

I.TB.4_Zasady działania Koordynatora,

I.ZSZ.1-Z3_Lista obowiązujących dokumentów ZSZ.

WPROWADZANIE ZMIAN

Za procedurę odpowiedzialny jest **Specjalista ds. BHP i Ochrony Ppoż.** Instrukcja ta będzie przynajmniej raz do roku sprawdzana pod względem ważności i w razie potrzeby uaktualniana.